Rok VII Sierpień—wrzesień 1932 r. Nr. 8—9

MIESIĘCZNIK
Diecezjalny Łucki

Rękopisów, przesłanych do druku, Redakcja nie zwraca.

Redaktor i wydawca: Ks. Jan Szych, Kanclerz Kurji Biskupiej

Adres Redakcji: Łuck, Kurja Biskupia.

TREŚĆ ZESZYTU Nr. 8—9

DZIAŁ URZĘDOWY

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Rok VII Sierpień—wrzesień 1932 r. Nr. 8—9

MIESIĘCZNIK Diecezjalny Łucki

Rękopisów, przesłanych do druku, Redakcja nie zwraca.

Redaktor i wydawca: Ks. Jan Szych, Kanclerz Kurji Biskupiej

Adres Redakcji: Łuck, Kurja Biskupia.

DZIAŁ URZĘDOWY

Rozporządzenia Stolicy Apostolskiej

Sprawa konsekracji ołtarza

Sacra Congregatio Rituum.
Num. B. 81/1931.

Ordinarius Brunensis Sacrae Rituum Congregationi, pro opportuna solutione, sequentia dubia humillime proposuit:

1. Utrum valida sit consecratio altaris immobilis, cuius mensa, contra praescriptum can. 1198 C.J.C., non constat ex unico lapide naturali, sed e duabus vel tribus laminis lapidis naturalis super se positis et cemento ita iunctis, ut appareat sicuti unicus lapis naturalis?

2. Utrum in tali altari, per nefas consecrato, S. Missa celebrari possit?

Et sacra eadem Congregatio, re mature perpensa, respondere censuit:

Ad 1. Consecratio altaris invalida fuit.

Ad 2. Pro celebratione Missae stetur Can. 822 C. J. C. ita rescripsit et declaravit, die 17. Octobris 1931.

C. Card. Laurenti, S. R. Praefectus.

L. S. (—) *Henricus Dante,* Subst.

Odpusty za nawiedzenie obrazu Najśw. Marji Panny Guadalupskiej.

Św. Penitencjarja Apostolska wszystkim wiernym, którzy nawiedzą obraz Najśw. Marji Panny Guadalupskiej, w jakimkolwiek bądź kościele lub kaplicy publicznej wystawiony, łaskawie nadała następujące odpusty: I. Cząstkowe, do pozyskania przynajmniej ze skruszonem sercem, a) trzysta dni raz każdego dnia; b) siedem lat i tyleż kwadragien—w dniu 12 każdego miesiąca. II. Zupełny w uroczystość Macierzyństwa Najśw. Marji Panny, a w ostatnią Niedzielę po Świątkach i dnia 12 miesiąca grudnia, o ile po spowiedzi i Komunji św., pomodlą się w intencji Ojca świętego.

(Acta Ap. Sedis, t. 24, str. 129).

Rozporządzenia Władz Duchownych Miejscowych

W sprawie choroby Ksi Prof. A. Chmielewskiego

KURJA BISKUPIA
ŁUCKA
Sekcja Nauki i Sztuki
dn. 20 sierpnia 1932 r.
Nr. 4198

Do
Przewielebnego Duchowieństwa
Diecezji Łuckiej

Od szeregu miesięcy znajduje się w ciężkiej chorobie profesor naszego Seminarjum, Ks. A Chmielewski. Stan jego zdrowia wywołuje głęboką troskę

przedewszystkiem w Sercu Naszego Pasterza, ale i ogół Duchowieństwa Diecezji serdecznie współczuje Ks. Prof. Chmielewskiemu.

Pomijając ludzkie zabiegi, które się czyni dla uratowania jego zdrowia, całkowite wyzdrowienie od Boga jedynie zależy.

Dobro Diecezji i Seminarjum, które nie jest zasobne w profesorów, pobudza Naszego Najdostojniejszego Pasterza do zwrócenia się z gorącą prośbą do Przewielebnego Duchowieństwa, aby każdy z kapłanów Naszej Diecezji ofiarował jedną Mszę Świętą na intencję powrotu do zdrowia Ukochanego Profesora Seminarjum.

(—) *St. Walczykiewicz*
Biskup Sufragan, Wikar. Gener.

(—) *Ks. J. Szych*
Kanclerz

Egzamina wikarjuszowskie

KURJA BISKUPIA
ŁUCKA
Sekcja Nauki i Sztuki
dn. 19 sierpnia 1932 r.
Nr. 4196.

Na zasadzie Kan. 130 § 1 K. P. K. i Statutów 26—31 Synodu Diecezjalnego Kurja Biskupia wzywa niżej wymienionych Wiel. Księży do złożenia egzaminów dla neoprezbiterów w dn. 15 i 22 listopada.

W dniu 15 listopada odbędą się egzamina dla I i III egzaminu wikarjuszowskiego.

Do egzaminu tego stanąć winni:

I rok.

1. Ks. L. Ostaszewski
2. Ks. P. Iliński
3. Ks. W. Święcicki
4. Ks. W. Batowski
5. Ks. J. Dzikowski

6. Ks. S. Janowski
7. Ks. J. Kuczyński
8. Ks. St. Dobrzański
9. Ks. Br. Drzepecki

III rok.

1. Ks. B. Jastrzębski
2. Ks. W. Kowalski
3. Ks. J. Kozakiewicz
4. Ks. B. Żelichowski
5. Ks. D. Milewski
6. Ks. F. Lisicki
7. Ks. K. Szyndler

Na dzień 22 listopada obowiązani są przybyć Księża dla II-go egzaminu wikarjuszowskiego i „ad obtinenda beneficia":

II rok.

1. Ks. G. Rudnicki
2. Ks. H. Dyakowski
3. Ks. A. Iwanicki
4. Ks. W. Kossarzecki
5. Ks. S. Symon
6. Ks. J. Zacharski
7. Ks. K. Szarkiewicz
8. Ks. B. Fedorowicz
9. Ks. J. Śliwa (z Pisma św.)
10. Ks. L. Żmikowski
11. Ks. M. Grodzicki
12. Ks. T. Swirtun
13. Ks. J. Drabik
14. Ks. M. Tyszka
15. Ks. A. Kamiński
16. Ks. B. Orłowski

„Ad obtinenda beneficia".

1. Ks. W. Przygodziński
2. Ks. St. Iwanicki
3. Ks. W. Jach.

Egzamina rozpoczną się w wymienione dni o godz. 10 rano w Seminarjum Duchownem.

Na pierwszy rok egzaminów

wyznaczone są następujące traktaty:

Pismo Św.: Wstęp ogólny do Pisma Św. (Ks. Kruszyński.

Teologja Dogmatyczna: De Fide, De Deo Uno et Trino.

Teologja Maralna: De Principiis.

Teologja Pastoralna: Administrowanie Sakramentu Chrztu i Eucharystji.

Prawo Manoniczne: Normae Generales. De Personis (c. 1—486; 682—725).

Liturgika: De Breviario.

Na rok drugi:

Pismo Św.: Wstęp szczegółowy do Starego Testamentu (Ks. Archutowski).

Teologja Dogmatyczna: De Deo Creante et Elevante. De Verbo Incarnato. De Novissimis.

Teologja Moralna: De Praeceptis Divinis et Ecclesiasticis.

Teologja Pastoralna: Administrowanie Sakramentu Pokuty i Ostatniego Namaszczenia.

Prawo Kanoniczne: De rebus (can. 728—1551).

Liturgika: De Missali.

Na rok trzeci:

Pismo Św.: Wstęp szczegółowy do Nowego Testamentu (Ks. Kruszyński).

Teologja Dogmatyczna: De Gratia. De Sacramentis in Genere. De Eucharistia et Ordine.

Teologja Moralna: De Sacramentis.

Teologja Pastoralna: O Sakramencie Małżeństwa.

Prawo Kanoniczne: De iudiciis. De delictis et poenis (can. 1552—2414).

Liturgika: De Rituali.

Ad beneficia obtinenda:

Prawo Kanoniczne: De officiis et beneficiis (c. 145—195; 1409—1488).

Teologja Pastoralna: O głównych przymiotach Proboszcza; stosunek Proboszcza do Wikarjusza i parafjan.

Liturgika: De benedictionibus—według nowego Rytuału.

(—) † *St. Walczykiewicz*
Biskup Sufr. Wik. Gen.

(—) *Ks. Szych*
Kanclerz

Program Kursów Akcji Katolickiej w Łucku

Serja I—25, 26, 27.VIII. b.r. || Serja II—29,30,31.VIII. b.r.

Kursy odbędą się w Sali Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej, Plac Katedralny, Nr. 6.

DZIEŃ I.

Dla serji 1-ej—25.VIII. b.r. || Dla serji 2-ej—29.VIII. b.r.

Po poł.
g. 3^{00} I. Nabożeństwo w Katedrze na rozpoczęcie Kursu—„*Veni Creator*".

a) Poświęcenie Sali i Biura Akcji Ka-Katolickiej przez *Jego Ekscelencję Księdza Biskupa D-ra Adolfa Szelążka*, Pasterza Diecezji.

b) Przemówienie Jego Ekscelencji Księdza Biskupa Pasterza Diecezji.

c) Powitanie Uczestników Kursu A. K. przez Prezesa Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Łucku, *p. Annę Romanową Hr. Potocką*.

g. 4^{30} II. Referat 1-szy. „Co to jest Akcja Katolicka?" wygłosi *Ks. Dr. Stanisław Bross*, Dyrektor Naczelnego Instytutu Akcji Katolickiej w Poznaniu.

g. 5·³⁰ III. Referat 2-gi. „Akcja Katolicka wobec nowoczesnej organizacji zła" — wygłosi Profesor *Dr. Marjan Kazimierz Morawski* z Warszawy.

g. 6·³⁰ IV. Adoracja Najświętszego Sakramentu w Katedrze.

DZIEŃ II.

Dla serji 1-ej—26.VIII b r. ‖ Dla serji 2-ej—30.VIII. br.

Rano

g. 8·³⁰ I. Msza św. w Katedrze celebrowana przez *Jego Ekscelencję Księdza Biskupa Sufragana Dr. Stefana Walczykiewicza.*

Wszyscy Uczestnicy Kursów modlitwy swoje ofiarują tego dnia na intencję pomyślnego rozwoju Akcji Katolickiej w Diecezji Łuckiej.

g. 9·³⁰ II. Referat 1-szy. „Konieczność szerzenia Akcji Katolickiej w diecezji Łuckiej"—wygłosi *Ks. Prałat Tokarzewski* z Kowla.

g. 10·³⁰ III. Referat 2-gi. „Formy organizacyjne Akcji Katolickiej"—wygłosi *Ks. Dr. Władysław Lewandowicz,* Dyrektor Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Warszawie.

g. 11·³⁰ IV. Referat 3-ci. „Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej, jako przednia straż Chrystusowa w Akcji Katolickiej" — wygłosi *Ks. Prałat Józef Strojnowski,* Sekretarz Generalny do Spraw Społecznych diecezjj Płockiej.

Godzina 1 — 3 przerwa obiadowa

Po poł.

g. 3·⁰⁰ V. Referat 4-ty. „Apostolstwo w Akcji Katolickiej obowiązkiem każdego katolika" — wygłosi profesor Uniwersytetu *p. Dr. Konrad Górski.*

g. 4·⁰⁰ VI. Referat 5-ty. „Parafja ośrodkiem Akcji Katolickiej"—wygłosi *Ks. Szambelan Zyg-*

munt Chmielnicki, Redaktor tygodnika „Życie Katolickie”.

g. 5·30 VII. Adoracja Przenajśw. Sakramentu w Katedrze.

---

g. 7·00 VIII. Referat 6-ty. „Metody Akcji Katolickiej w Parafji“ — wygłosi *Ks. Dr. Władysław Lewandowicz.* **(Dla duchowieństwa w Seminarjum Duchownem).**

DZIEŃ III.

Dla serji 1-ej—27.VIII b.r. ‖ Dla serji 2-ej—31.VIII. b.r.

Rano I. Msza św. w Katedrze.

g. 8·30 ‖ Wszyscy Uczestnicy Zjazdu dnia tego ofiarują modlitwy swoje na intencję pokoju dla Kościoła i Polski. ‖

g. 9·30 II. Referat 1-szy. „Akcja Katolicka a kryzys obecny“—wygłosi *p. Profesor Jan Barchwic,* Wice-Dyrektor Związku Katolickiego „Caritas” w Warszawie.

g. 10·30 III. Referat 2-gi. „Życie wewnętrzne warunkiem żywotności Akcji Katolickiej”—wygłosi *p. Zofja Władysławowa Hr. Zamoyska,* Przewodnicząca K. Z. P. Archidiecezji Warszawskiej.

g. 11·30 IV. Przemówienie Prezesa Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej, *p. Anny Romanowej Hr. Potockiej.*

Łuck, 12 sierpnia 1932 r.

Rozporządzenie Prawno-Państwowe

Ustawa z dnia 11 marca 1932 r. o zgromadzeniach

Art. 1. 1. Zgromadzenia dzielą się na:

a) zgromadzenie publiczne oraz

b) zgromadzenia niepubliczne, czyli zebrania.

2. Wszędzie, gdzie ustawa niniejsza mówi o zgromadzeniach bez bliższego określenia, należy przez to rozumieć zgromadzenia publiczne.

Art. 5. Każdy pełnoletni obywatel polski, posiadający zdolność do działań prawnych, może zwoływać zgromadzenie i na niem przewodniczyć.

Art. 6. 1. O zwołaniu zgromadzenia do lokalu należy zawiadomić władzę na piśmie w takim terminie, aby władza otrzymała zawiadomienie to najpóźniej na 2 dni przed zgromadzeniem.

2. Jeżeli zgromadzenie ma się odbyć poza siedzibą powiatowej władzy administracji ogólnej, zawiadomienie może być dokonane za pośrednictwem najbliższego posterunku policji państwowej.

3. Zgłaszającemu wyda na żądanie bezpłatne pisemne zaświadczenie zgłoszenia.

Art. 7. 1. Zgromadzanie pod gołem niebem może się odbyć tylko za zezwoleniem władzy (art. 4).

2. Podanie o takie zezwolenie winno być złożone (art. 5 ust. 1) u właściwej władzy najpóźniej na 3 dni przed zgromadzeniem.

Art. 8. Zawiadomienie, względnie podanio o zezwolenie winno zawierać:

a) imię, nazwisko i adres zwołującego zgromadzenie,
b) dokładne wskazanie miejsca i czasu rozpoczęcia zgromadzenia,
c) cel i program zgromadzenia,
d) wskazanie języka lub języków obrad, jeżeli obrady mają się toczyć w języku niepaństwowym.

Art. 9. 1. Władza zakaże odbycie zgromadzenia w lokalu, jeżeli odbycie zgromadzenia sprzeciwia się przepisom niniejszej ustawy lub ustaw karnych, albo jeżeli zagrażałoby bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu.

2. Zakaz należy podać na piśmie z uzasadnieniem do wiadomości zgłaszającego nie później jak w przeddzień zgromadzenia.

Art. 12. W zgromadzeniach nie mogą uczestniczyć osoby uzbrojone z wyjątkiem osób urzędowych.

Art. 13. 1. Każde zgromadzenie winno mieć prze-

wodniczącego, który otwiera, kieruje obradami i zamyka zgromadzenie.

2. Za przewodniczącego uważany jest zwołujący zgromadzenie tak długo, dopóki albo sam nie poruczy tej czynności innej osobie, albo dopóki zgromadzenie za jego zgodą nie dokona wyboru przewodniczącego.

Art. 14. 1. Przewodniczący zgromadzenia odpowiedzialny jest za przebieg zgromadzenia i obowiązany jest z tego tytułu czuwać nad przestrzeganiem przepisów niniejszej ustawy oraz przeciwdziałać wszystkiemu, co zagraża bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu.

2. Przewodniczący ma prawo usunąć ze zgromadzenia uczestnika, jeżeli zachowaniem się swojem uniemożliwia obrady lub usiłuje w sposób gwałtowny udaremnić obrady.

3. W wypadku, gdy zgromadzenie nie podporządkowuje się zarządzeniom przewodniczącego, wydanym w wykonaniu jego obowiązków, o których mowa w ustępie pierwszym, lub gdy przebieg zgromadzenia sprzeciwia się ustawie karnej, przewodniczący winien zgromadzenie rozwiązać.

Art. 15. 1. Władza (art. 4) może delegować na każde zgromadzenie swych przedstawicieli.

2. Przedstawiciel władzy, przybywając na zgromadzenie, winien okazać przewodniczącemu swoją delegację.

3. Przedstawiciel władzy otrzymuje miejsce według swego wyboru, przyczem przewodniczący winien mu udzielać na żądanie informacyj o osobach mówców i wnioskodawców, jak również o treści zgłaszanycų wniosków i rezolucyj.

Art. 16. 1. Przedstawiciel władzy ma prawo zgromadzenie rozwiązać, jeżeli zajdą okoliczności, przewidziane w art. 14, a przewodniczący nie dopełni nałożonych nań obowiązków lub nie zastosuje się do żądania przedstawiciela władzy co do rozwiązania zgro-

madzenia, albo jeśli pomimo wyczerpania porządku dziennego nie zamknie posiedzenia.

2. Rozwiązanie zgromadzenia należy poprzedzić ostrzeżeniem.

Art. 18. Zgromadzeniami nie publicznemi są:

a) zebrania osób, znanych osobiście zwołującym lub przewodniczącemu zebrania, odbywające się w lokalach.

Art. 19. Zebrania nie wymagają ani zgłoszenia u władzy, ani zezwolenia tej władzy.

Art. 20. 1. Przedstawiciele władzy (art. 4) nie mogą być delegowani na zebrania.

Art. 21. Zjazdy uważa się za zgromadzenie publiczne lub zebrania zależnie od ich charakteru (art. 2 ust. 1 art. 18).

Art. 22. 1. Zgłoszenia o zjazdach, mających charakter zgromadzenia publicznego, przyjmuje, względnie zezwolenia na nie udziela.:

a) powiatowa władza administracji ogólnej, jeżeli na zjazd przybywają delegaci z obszaru jednego powiatu;

b) wojewódzka władza administracji ogólnej dla wszystkich innych zjazdów krajowych.

2. O właściwości terytorjalnej decyduje miejsce zjazdu.

Art. 25. 1. Kto:

a) bezprawne zajmuje lub wzbrania się opuścić miejsce, względnie lokal, którym inna osoba prawnie rozporządza jako zwołujący lub przewodniczący zgromadzenia;

b) zwołuje zgromadzenia, zjazd lub zebranie z naruszeniem przepisów rozdziałów II, IV lub V.

c) kieruje zgromadzeniem, zjazdem lub zebraniem, zakazanem przez władzę;

d) kieruje zgromadzeniem, zjazdem lub zebraniem po rozwiązaniu go przez przewodniczącego lub przedstawiciela władzy;

e) kto będąc wezwanym do opuszczenia miejsca zgromadzenia, nie uczyni temu zadość (art. 14) lub nie opuści miejsca zgromadzenia po rozwiązaniu (art. 14, 16, 17);

f) kto bierze udział w zgromadzeniu wbrew przepisowi art. 12 ulega, o ile dany czyn nie ulega karze surowszej w myśl innych przepisów, karze grzywny do 1000 złotych lub aresztu do 6 tygodni.

Wszelkie inne przekroczenia postanowień niniejszej ustawy ulegają karze grzywny do 500 złotych lub karze aresztu do 2 tygodni.

2. Do orzekania powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 27. 1. Przepisy niniejszej ustawy nie mają zastosowania:

a) do wszelkiego rodzaju zgromadzeń, zwoływanych w wykonaniu przepisów ustawowych lub przez władze i urzędy publiczne;

b) do religijnych zebrań i pochodów, urządzanych przez związki religijne, prawnie uznane, o ile odbywają się w sposób tradycyjnie ustalony lub przewidziany w akcie, uznającym dane wyznanie, oraz do pochodów weselnych i pogrzebowych jak również pielgrzymek;

c) do zgromadzeń i zebrań towarzyskich, familijnych i szkolnych;

d) do zebrań rozrywkowych, odbywających się w lokalach;

e) do zgromadzeń i zebrań akademickich, odbywających się na terenie szkół akademickich oraz innych wyższych szkół, które uzyskłały uprawnienia szkół akademickich.

2. Jeżeli zgromadzenia, wymienione w pkt. b),c) i d), mogłyby zagrażać bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu, władza może wydać odpowiednie zarządzenia.

Art. 30. 1. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Równocześnie tracą moc:

a) rosyjskie tymczasowe przepisy o zgromadzeniach z dnia 4/17 marca 1906 r. (dodatek do art. 115 ustawy o zapobieganiu przestępstwom i ich tłumieniu, zawarte w t. XIV Zb. ust. ros.);

b) rozporządzenie Kom. Gen. Ziem Wschodnich z dnia 25 maja 1919 r. o zgromadzeniach (Dz. U.Z.C.Z.W. Nr. 5, poz. 30;

c) austrjacka ustawa o zgromadzeniach z dnia 15 listopada 1867 r. (austr. d. u. p. Nr. 135);

d) postanowienia §§ 1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 i 20 niemieckiej ustawy o stowarzyszeniach z dnia 19 kwietnia 1908 r. (Dz. U. Rzeszy, str. 151) w odniesieniu do zebrań i zgromadzeń;

e) ustawa z dnia 5 sierpnia 1922 r. w sprawie wolności zgromadzeń przedwyborczych (Dz.U.R.P. Nr. 66, poz. 549) oraz wszelkie inne przepisy, dotyczące zebrań i zgromadzeń.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Jak odbył się Kurs Akcji Katolickiej

Tym, co byli obecni na Kursie, ku pamięci, a tym' co nie brali w nim udziału, ku wiadomości, streścimy pokrótce przebieg pierwszego Kursu Akcji Katolickiej w Łucku, odbytego w dwóch serjach w dn. 25—27 i 29 — 31 sierpnia. Obydwie serje prawie niczem nie różniły się między sobą, dlatego piszemy o nich jednocześnie.

Przed rozpoczęciem pierwszej serji o godz. 3 popołudniu J. E. Ksiądz Biskup Dr. Adolf Szelążek, Pasterz naszej diecezji, wezwał pomocy Ducha Świętego, śpiewając w katedrze *Veni Creator*. Na tem nabożeń-

stwie, jak również przy otwarciu Kursu, byli obecni przedstawiciele władz państwowych, na czele z p. wicewojewodą Śleszyńskim i p. starostą Bonkowicz-Sittauerem. Po nabożeństwie wszyscy zebrani przeszli do sali Akcji Katolickiej, mieszczącej się w gmachu naprzeciwko katedry, gdzie J. E. Ksiądz Biskup Szelążek dokonał jej poświęcenia, wygłaszając następnie piękne przemówienie. Najdostojniejszy nasz Pasterz mówił o postaci Chrystusa Pana, idącej przez dzieje świata, niosącej każdemu wiekowi światło prawdy i rozwiązanie dręczących go zagadnień, o katolicyzmie, przez który Chrystus przemawia do ludzkości, zwalczając zło, prowadząc ku prawdziwemu postępowi, w którym i dusza i ciało znajdują miejsce sobie właściwe, i o tem, że w Akcji katolickiej człowiek nietylko stanie się sam uczniem Chrystusowym, ale i innych będzie pociągał ku nauce Boga - Człowieka

Prezes Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej p. hr. Romanowa Anna Potocka, wygłasza przemówienie powitalne, wspominając o wielkiem żniwie Chrystusowem, któremu akcja katolicka ma dostarczyć pracowników. Poczem na mównicę wstępuje dyrektor Naczelnego Instytutu Akcji Katolickiej, ks. dr. Stanisław Bross z Poznania.

Mówca, odznaczający się głębokiem wykształceniem autor, pomimo młodego wieku, już kilku wartościowych dzieł naukowych, wyjaśnia zebranym, co to jest akcja katolicka. Zbija na wstępie zarzuty, stawiane temu ruchowi przez wrogów Kościoła, a nawet przez mniej uświadomionych katolików, potem zaś daje określenie akcji katolickiej, jako udziału świeckich w apostolstwie hierarchicznem Kościoła, czyli współpracy świeckich z duchowieństwem w wielkiem dziele zbawiania dusz ludzkich.

Zabiera następnie głos znany historyk i publicysta, prof. dr. Marjan Kazimierz Morawski. Mówi o tem, że zło na świecie nie chodzi luzem, lecz jest zorganizowane jako przeciw - Kościół, zwłaszcza w masonerji.

Jest to przemówienie uczonego, który strawił wiele lat na badaniu masonerji i stanowi obecnie powagę w tym zakresie. Ciągłe powoływanie się na źródła historyczne świadczy o ogromie materjału, jakim p. Profesor rozporządza. Z istnienia organizacji zła sama wynika konieczność organizacji dobra , czyli stworzenia akcji katolickiej.

Po tem przemówieniu zebrani udali się do katedry na adorację Przenajświętszego Sakramentu, której przewodniczył ks. prałat Żukowski.

Nazajutrz zrana, po cichej Mszy św., odprawionej przez J. E. Księdza Biskupa Sufragana Walczykiewicza, wykłady zaczęły się od referatu ks. prałata Marjana Tokarzewskiego o konieczności szerzenia akcji katolickiej na Wołyniu. Świetny mówca, powitany hucznemi oklaskami zebranych, wykazał, że przeszłość Wołynia daje mu wszelkie prawo do tego, by można było zająć się na nim w szczególny sposób sprawą katolicką, a teraźniejszość domaga się tego z całą stanowczością. Referat obfitował w mnóstwo zajmujących danych o pracy katolickiej na Wołyniu w czasach ubiegłych i o ogromie niebezpieczeństwa, grożącego mu w chwili obecnej. Słuchacze zgotowali mówcy owację, a potem wciąż słychać było rozmowy o tym referacie, który, jak widać, dotknął miejsca najbardziej czułego w organizmie duchowym kresowców.

Następnie przemawiał z wielką swadą ks. dr. Władysław Lewandowicz, dyrektor Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Warszawie. Ks. Dyrektor mówił o formach organizacyjnych akcji katolickiej, czyli o jej Instytucie Naczelnym w Poznaniu, Instytutach Diecezjalnych oraz o organizacjach parafjalnych. Referat ten dał już praktyczne wskazówki co do tego, jak ma być zorganizowana akcja katolicka, której istotę i potrzebę wykazały referaty poprzednie.

Później ks. prałat Józef Strojnowski, Sekretarz Generalny do Spraw Społecznych diecezji płockiej,

wygłosił referat o Stowarzyszeniach Młodzieży Polskiej, jako straży przedniej akcji katolickiej, przedstawiając treściwie cele i zadania dobrze znanych u nas Stowarzyszeń oraz szereg danych o ich rozwoju obecnym. Zakładanie i usilne popieranie S.M.P. — oto wniosek,który sam się nasuwał po wysłuchaniu referatu.

Wymienione trzy referaty wypełniły pierwszą połowę tego pracowitego dnia. Po przerwie obiadowej nastąpił dalszy ciąg wykładów.

Przemówieniem, które znowu porwało w szczególny sposób słuchaczów, był referat p. d-ra Konrada Górskiego, profesora Uniwersytetu Warszawskiego, na temat „Apostolstwo w Akcji Katolickiej obowiązkiem każdego katolika". Każdy katolik jest członkiem Kościoła, każdego powinna obchodzić sprawa katolicka — to wykazywał p. Profesor w swoim referacie, wysłuchanym w głębokiem skupieniu przez zebranych. A wykazał to w taki sposób, że niejeden po wysłuchaniu referatu już rwał się do czynu, pytając, od czego ma zacząć.

Nastąpił jeszcze jeden referat ks. Szambelana Zygmunta Chmielnickiego o parafji jako ośrodku akcji katolickiej, poczem znowu odbyła się adoracja Najświętszego Sakramentu, prowadzona jak poprzednio pod kierunkiem ks. prałata Żukowskiego. Później zaś niestrudzony ks. dyr. Lewandowicz wygłosił w Seminarjum Duchownem drugi odczyt, już specjalnie dla duchowieństwa, o metodach akcji katolickiej w parafji. Była tu mowa o wynajdywaniu pracowników do akcji, o odpowiedniem ich kształceniu, o zadaniach, jakie oni mogą spełniać. Po referacie wywiązała się dyskusja tak ożywiona, że gdy ks. dyrektor Lewandowicz był zmuszony opuścić zebranie, by zdążyć na pociąg do Lublina, obrady, pod przewodnictwem ks. prałata Tokarzewskiego, przeciągnęły się dopóźna.

Tegoż wieczora odbyło się w obecności ks. prałata Strojnowskiego i gości zebranie druchen S. M. P.

z Łucka, dające pojęcie osobom tem się interesującym jak takie zebrania winny być prowadzone.

Ostatniego dnia Kyrsu mieliśmy referat p. profesora Jana Stanisława Barchwica, wice-dyrektora Związku Katolickiego „Caritas" w Warszawie, na temat o akcji katolickiej a kryzysie obecnym. Mówca wykazał na tle encyklik papieskich te ideały, do których powinni dążyć katolicy w swej działalności społecznej, a których ziszczenie pomogłoby do wyjścia z kryzysu. Jakkolwiek wśród zebranych nie było wielu ekonomistów, jednak referatu wysłuchano z zajęciem.

Wreszcie ostatni referat wygłosiła p. Zofja Władysławowa hr. Zamoyska, przewodnicząca Katolickiego Związku Polek Archidiecezji Warszawskiej. Tematem referatu była konieczność życia wewnętrznego, czyli osobistej szczerej pobożności dla członków akcji katolickiej. Referat zawierał wiele myśli głębokich i musiał wzbudzić wśród obecnych przekonanie, że pracownik akcji katolickiej bez osobistej pobożności byłby czemś potwornem i raczej szkodliwem, niż pożytecznem, choćby inne cechy za nim przemawiały.

P. Anna Romanowa hr. Potocka wygłasza jeszcze przemówienie, dziękując prelegentom i słuchaczom za przybycie na Kurs i wyrażając życzenie, by wydał on owoc w działalności apostolskiej wszystkich zebranych. Ks. dziekan Staniszewski z Porycka w imieniu wszystkich słuchaczy dziękuje J. E. Księdzu Biskupowi Szelążkowi za utworzenie Instytutu Akcji Katolickiej, a Instytutowi i prelegentom za zorganizowanie Kursu. Odbywa się jeszcze wspólna fotografja, poczem wszyscy wyruszają do kościoła na dziękczynne *Te Deum*, celebrowane przez J. E. Księdza Bskupa Szelążka.

Drugi kurs, jak zaznaczyliśmy, odbył się wedle tego samego programu. J. E. Ks. Birkup Dr. Szelążek otworzył go tak samo przemówieniem w którem wykazywał, że akcja katolicka powstaje pod działaniem

Ducha Świętego, a jej zaczątki widzimy już w Piśmie świętem, gdzie wierni są nazwani królewskiem kapłaństwem. Potem przemówił dyrektor Instytutu Diecezjalnego, p. mec. Aleksander Rostocki, witając zebranych i podkreślając konieczność Kursu. W porównaniu z Kursem poprzednim różnicę stanowiła okoliczność, iż referat o istocie Akcji Katolickiej wygłosił nie ks. dr. Bross, który zmuszony był wyjechać z referatem do Berlina, lecz Sekretarz Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Kielcach, inż. Lech Rościszewski. Referat ten był pełen myśli głębokich, a szczególną jego wartość stanowiło to, iż wykazywał, na podstawie nawet osobistych przeżyć mówcy, jak zwykły dobry katolik przekształca się w katolika-apostoła.

Kurs Akcji Katolickiej został zamknięty. I z tego, czegośmy sami byli świadkami, i z tego, co od innych słyszymy, możemy powiedzieć z całem przekonaniem ku radości Instytutu Diecezjalnego i prelegentów, ku radości zresztą wszystkich gorliwych katolików, że — Kurs się udał.

Protokuł Zjazdu Księży Dziekanów diecezji łuckiej odbytego z zarządzenia J. E. Ordynarjusza

w dn. 9.VI. 1932 r. w Łucku w Pałacu Biskupim.

Obecni: J. E. Ordynarjusz Ks. Biskup Dr. A. Szelążek, J. E. Ks. Biskup Sufragan Dr. St. Walczykiewicz. NP.NP.Ks.Ks.—Infułat J. Zagórski, Prałat J. Muraszko, Prałat F. Czyżewski, Kanonik A. Pierzchała, Kanclerz J. Szych, Dr. A. Kukuruziński, Profesor Stan. Kobyłecki i PPWW. Ks.Ks. Dziekani: Łucki — Zwoliński, Krzemieniecki - Orynt- Dubieński — Woronowicz, Horochowski — Staniszewski, Korecki — Pająk, Kowelsko-Lubomelski—Jastrzębski, Ostrogski—Ptaszyński, Równieński—Syrewicz, Sarneński—Wawrzynowicz i Włodzimierski—Bujalski. Nieobecny z przyczyny usprawiedliwionej: Kostopolski—Kaczorowski.

Przewodniczący: J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz Diecezji sekretarzowali: K.Ks. Staniszewski i Woronowicz.

Porządek Obrad:

1—Akcja Katolicka
2—Wizytacje dziekańskie
3—Sprawy szkolne
4—Wydawanie świadectw dla Organistów
5—Głoszenie zapowiedzi w Festa Supressa
6—terminowość korespondencji
7—Hipoteka
8—Msze polowe
9—Akcja społeczna
10—Wolne wnioski.

Konferencję rozpoczęto o godz. 11-ej przed południem do Ducha św.

do p. 1—J. E. Ks. Biskup Ordynariusz, zagajając konferencję, zobrazował sprawę Akcji katolickiej w Diecezji, wykazał potrzebę tej akcji i przedstawił dotychczasowe dążenia i wyniki, mówiąc o założeniu Instytutu Akcji Katolickiej w Łucku, wyjaśniając strukturę Instytutu i wykazując wytyczne, jakiemi kierować się będzie Instytut.

Po zobrazowaniu przez J. E. Ks. Biskupa Ordynarjusza Diecezji udzielał szczegółowych wyjaśnień J. E. Ks. Biskup Sufragan jako Asystent Instytutu. J. E. Ks. Biskup Sufragan zapodał do wiadomości Dziekanów, że w m. wrześniu r. b. odbędzie się w Łucku kurs akcji katolickiej dla Duchowieństwa i Dla Świeckich, nawołując dziekanów, aby Ci przedstawili tę sprawę Proboszczom—potrzebę wydelegowania z każdej parafji przedstawicieli z wiernych.

Po zobrazowaniu tej sprawy przez Ich E.E. Dziekani zadawali pytania prosząc o wyjaśnienia i otrzymując takowe.

Podczas dyskusji zgłosił wniosek Dziekan Dubieński, by na czele okręgu stał nie proboszcz lub dziekan z wyboru dekanalnego, lecz aby Prezesem Okręgowym był zawsze Proboszcz miejsca okręgowej pa-

rafjalnej akcji co zostało przyjęte pod uwagę przez J. E. Ks. Biskupa Sufragana.

W dalszym ciągu dyskusji przedstawił J. E. Ks. Biskup Sufragan sprawę Bractw i rozdał obecnym Dziekanom dokumenta erekcyjne dla poszczególnych parafji. Ks. Prof. Kobyłecki zreferował sprawę Stowarzyszeń Młodzieży, przyczem wykazywał potrzeby zaangażowania Instruktorów okręgowych—(okręg: dwa dekanaty) z płacą zł. 150,—miesięcznie z sum składanych przez Księży Proboszczów.

Ks. Dziekan Dubieński zgłosił wniosek, by wobec kryzysu zaniechać w chwili obecnej zwracania się do Duchowieństwa o nowe obciążenia,—co zostało przyjęte przez Obecnych.

do p. 2—J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz Diecezji zapodał obecnym, że wobec wypowiedzenia się dziekanów poprzednio na piśmie co do projektu instrukcji wizytacji dziekańskiej—instrukcja takowa będzie obowiązywała już podczas jesiennej wizytacji parafji przez Dziekanów w m. wrześniu r. b. i zostanie zawczasu rozesłana dziekanom.

Zapis w księgach metrykalnych wywołał ożywioną dyskusję w sprawie sposobu zapisywania urodzonych z małżeństw inowierczych i nieślubnych konkubinatów—J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz wskazał obecnym, że w tej mierze wyraźnie określa sposób w postępowaniu: kodeks prawa kanonicznego i przepisy Synodalne [1]).

do p. 3—Ks. Kan. Pierzchała wygłosił referat o szkolnictwie w diecezji z uwzględnieniem wykładu nauki i życia duchowego. Referat pełen treści rzeczowej wysłuchany został z zainteresowaniem przez obecnych (referat załącza się przy niniejszem).

---

1) Szczegółowe wyjaśnienia w danej sprawie znajdą Księża Proboszczowie w broszurze wydanej przez Najdostojniejszego Pasterza pod tytułem „Uwagi o zapisywaniu na marginesach metryk kościelnych wzmianki o faktach zgłaszanych przez urzędy świeckie”.

W dyskusji, podczas której zabierali głos poszczególni Dziekani złożył wniosek Dziekan Dubieński:

1) potrzeba wyjaśnienia sprawy śpiewu religijnego—nauki w szkołach powszechnych, gdyż praktyka wykazuje, że śpiewu religijnego dzieci w szkołach nie uczą i czy nie wskazaną jest rzeczą otrzymać prawo nauczania śpiewu tego i przez organistów,

2) potrzebę rozstrzygnięcia sprawy nauczania religji dzieci greko-katolickiego obrządku, gdyż praktyka wykazuje, że dzieci te uczęszczają na religję prawosławną i

3) potrzebę urządzenia konferencyj rejonowych dla nauczycieli wykładających religję w szkołach z udziałem fachowych Księży pedagogów.

Wnioski te w całości przyjęte zostały przez Obecnych, a Szef Sekcji Szkolnej objawił swe zainteresowanie się poruszonemi sprawami we wnioskach i obiecał sprawę tę rozpatrzeć i omówić w Kuratorjum.

J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz Diecezji nawołuje obecnych do tworzenia po parafjach kółek św. Teresy od Dz. J. wśród dziewcząt zaś materjałem i wskazówkami służyć może chętnie Ks. Kan. Majchrzycki zamieszkały w Swidrze pod Warszawą w Zakładzie wychowawczym św. Teresy od Dz. J.

do p. 4—Ks. Dziekan Kowelsko-Lubomelski przedstawił sprawę wydawania świadectw Organistom, którzy odchodzą z miejsca, gdyż Proboszczowie nieraz wydają świadectwa nie odpowiadające rzeczywistości—przechwalając organistów—J. E. Ordynarjusz Diecezji uważa za wskazane, by Duchowieństwo jednak otaczało opieką moralną swych Organistów i w razie zaniedbywania się przez nich, oddalając ich od siebie—przychodziło jednak z pomocą w odnalezieniu posady; i dopiero takich organistów, którzy i przy zmianach miejsc nie mogą się poprawić, nie przyjmować zupełnie. W tej sprawie J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz ma zamiar wydać list odręczny do Organistów.

do p. 5—Dziekan Kowelsko - Lubomelski przedsta-

wia sprawę głoszenia zapowiedzi i w święta supressa, podczas których lud gromadnie uczęszcza do Kościoła na nabożeństwa i dzień ten święci, jak 25.III—8.IX—19.III., dnie odpustowe w parafji—gdyż wiernym nieraz wielce na tem zależy by przyśpieszyć ślub—J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz Diecezii opierając się na Prawuie Kanonicznem wyraża swe zezwolenie na tę praktykę, by i w święta powyższe głosić również zapowiedzi przedślubne.

do p. 6—Dziekan Dubieński przedstawia sprawę, że wobec tego, że często Duchowieństwo nie odpowiada na czas na zarządzenia Władz, a przez to utrudnia samo przeprowadzenie jakiej akcji, wskazanem byłoby unormalizowanie tej sprawy i zgłasza wnioski:

1) Prześwietna Kurja łaskawie raczy wydrukować terminarze dla parafji i dziekanów z uwzględnieniem stałych terminów różnych spraw statystycznych i innych.

2) Prosić J. E. Ks. Biskupa Ordynarjusza o wydanie okólnika wzywającego Duchowieństwo do terminowego załatwiania spraw z zapowiedzią wprowadzenia kar pieniężnych na rzecz akcji katolickiej lub Seminarjum Duchownego i

3) Wniosek zaprowadzenia kar pieniężnych na Księży zaniedbujących terminy załatwiania spraw od 3 do 15 zł.

Wnioski powyższe Obecni jednogłośnie popierają również J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz przychyla się do wniosków tych.

do p. 7—J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz wzywa obecnych do przeprowadzenia hipoteki mienia i ziemi kościelnej. Wobec wyjaśnień składanych przez Dziekanów, że w wypadkach komasacji ziemi ornej i wobec ego, że nieraz ziemia koś cielna nie ma formalnego przydziału z Urzędu Ziemskiego,—nie sposób jest przeprowadzić hipotekę. J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz przychylając się w takich wypadkach, nakłada jednak obowiązek przeprowadzenia hipoteki do końca r. b. w tych wypadkach, gdy nie zachodzą wypowiedziane trudno-

ści:—komasacja i brak formalnego przydziału ziemi. —Dziekan Kowelsko-Lubomelski zgłasza wniosek, że w razie nie przeprowadzenia hipoteki przez parafje do końca r. b.—przeprowadzić takową winni Dziekani na koszt Proboszcza, który zaniedbywał tę sprawę — wniosek ten zostaje przyjęty przez obecnych.

do p. 8—J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz wzywa obecnych aby przedstawili Proboszczom sprawę Mszy polowych, gdyż takowych odprawiać nie wolno przez Księży nie wojskowych i by Proboszczowie, ani sami nie zwracali się o pozwolenie, jakoteż pouczali Organizacje i Wiernych, by nie zwracali się o Msze św. polowe, gdyż Msza św. polowa w warunkach naszej diecezji nie sprzyja powiększaniu się Kultu Bożego.

do p. 9—J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz Diecezji wskazywał na potrzebę informowania Go o wszelkich przejawach życia w parafjach nietylko religijnego ale i społecznego, gdyż nieraz będąc lepiej obznajomiony mógłby przez interwencję u Rządu przychodzić z pomocą w wielu wypadkach życia społecznego.

do p. 10—J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz Diecezji wzywa Ks.Ks. Dziekanów, by Ci z całą szczerością i pełnem zaufaniem przesłali na piśmie J. E. Ks. Biskupowi Ordynarjuszowi swe spostrzeżenia i rady jakieby uważali za wskazane wprowadzić lub akich wytycznych linji postępowania się trzymać w pracy nad akcją katolicką w diecezji.

J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz przedstawia obecnym sprawę Funduszu zapomogowego w diecezji. Wobec tego, że projekt statutu funduszu tego ułożonego przez Komisję powołaną na poprzednim zjeździe dziekanów, został opracowany i podany do zaopinjowania na konferencjach dziekańskich, obecni proszą J. E. Ks. Biskupa Ordynarjusza o uwzględnienie poprawek Duchowieństwa.

Dziekan Łucki składa wniosek, aby za wzorem diecezji Poznańskiej, Katowickiej i Włocławskiej przystąpić, jako organizacji uchwalonego już statutu funduszu die-

cezjalnego,—do Tow. Vesta i w tym Towarzystwie gremjalnie zaasekurować się; proponuje,by komisja w składzie poprzednim z udziałem Dziekana Dubieńskiego rozpatrzyła tę sprawę i zreferowała ją na jesiennej Konferencji dziekanów. Wniosek przyjęto jednogłośnie.

J. E. Ks. Biskup Ordynarjusz Diecezji zwraca się z gorącą prośbą o urządzenie misji św. w tych parafjach, gdzie jeszcze, stosownie do prawa kanonicznego i Synodu Łuckiego misje nie odbyły się; rozdaje również Pasterz Ks.Ks. Dziekanom wykazy takich parafji na terenie każdego dekanatu.

Najdostojniejszy Pasterz poleca, aby Misje przeprowadzał Ks. Jarosz T. J., który doskonale poznał miejscowe warunki. Adres Ks. Jarosza Kraków, Mały Rynek 8.

Na tem konferencję zakończono o godz. 3-ej po południu.

Łuck, dn. 9.VI. 1932 r.

Za zgodność:

(—) *Ks. Stan. Woronowicz*
Dziekan Dubieński

(—) *Ks. Ant. Staniszewski*
Dziekan Horochowski.

Referat ks. Kan. Pierzchały, szefa sekcji szkolnej w Kurji Biskupiej

wygłoszony na Konferencji X.X. Dziekanów w dniu 9.VI. 1932 r.

I. Powiększenie przez Kuratorjum ilości godzin nauki religji w szkołach powszechnych.

W związku z omawianą w 15 punkcie Konferencji Księży Dziekanów z dn. 21.I. 1932 r. redukcją godzin nauki religji w szkołach powszechnych diecezji, Szef Sekcji Szkolnej w dniu 12.II. b. r. odbył z kuratorem

Okręgu Szkolnego Wołyńskiego konferencję. W wyniku omawianej konferencji kuratorjum pismem z dn 29.III. b. r. Nr. I—4005 powiększyło ilość godzin na uki w niżej wymienionych szkołach:

1. Powiat Rówieński: a) Równe szkoła im. H Sienkiewicza — 8 g., b) Korzec szkoła Nr. 2 — 2 g., c) Klewań — 2 g., d) Żytyń — 2 g.

2. Powiat Kowelski: a) Kowel w szkołach Nr. i 4 po 2 g., b) Hołoby — 2 g.

3. Powiat Krzemieniecki: a) szkoła w Rzeszniówce — 2 g.

4. Powiat Sarneński: a) szkoła żeńska w Sarnach — 2 g., b) szkoła w Antonówce — 2 g. i c) we Włodzimiercu — 2 g.

5. Powiat Dubieński: a) w Radziwiłłowie — 2 g., b) w Młynowie — 2 g., c) w Witosówce — 1 g.

6. Powiat Lubomelski: w Bindudze — 2 g.

Zainteresowani księża proboszczowie zostali już indywidualnie o tem powiadomieni.

W trakcie dyskusji p. Kurator wyraził życzenia:

1) Księża Proboszczowie winni w różnych sprawach szkolnych przedewszystkiem interwenjować u władz szkolnych I instancji — p. Inspektorów. Gdy ta interwencja nie pomoże, a sprawa jest słuszną, wówczas zwracać się do wyższych instancji.

2) Unikać należy interwencji w starostwach, gdyż sprawy szkolne nie podlegają kompetencji tych organów.

3) Księża Proboszczowie, którzy objęli naukę w szkołach winni na lekcje uczęszczać regularnie; wymienione postulaty są słuszne i należy je przyjąć. Księża Proboszczowie, którzy opuszczali godziny nauki religji bez usprawiedliwienia, zostali o tem prez Kurję powiadomieni.

Sekcja szkolna przy tej okazji przypomina, że opuszczenie godzin w szkole usprawiedliwiają: a) wyjazd do chorego, b) pogrzeb, c) choroba. Godziny

opuszczone z wymienionych powodów są płatne, należy tylko o tem powiadomić kierownictwo szkoły.

II. Zaopatrzenie szkół w krzyże.

W związku z 14 punktem ubiegłej konferencji dekanalnej Szef sekcji szkolnej omówił z p. Kuratorem kwestję zaopatrzenia wszystkich szkół w krzyże oraz usunięcie obrazów innych wyznań. W trakcie dyskusji ustalono, że ze względów taktycznych, nie można tej sprawy regulować okólnikami i czynić to gwałtownie, lecz działać trzeba powolnie, aby nie obrażać uczuć religijnych innych wyznań chrześcijańskich. W tej sprawie Kuratorjum wydało okólnik, który zostanie ogłoszony w miesięczniku diecezjalnym.

III. Wynagrodzenie za naukę religji w szkołach.

W czasie konferencji w Kuratorjum dn. 12.II. b.r. została poruszona sprawa wynagrodzenia w przepisowym czasie za naukę religji w szkołach. P. Kurator wyjaśnił, że Kuratorjum z reguły ogółowi księży wypłaca należne sumy normalnie. Często zwłokę powoduje strona techniczna.

IV. 15% dodatek za naukę religji.

Kurja w miesięczniku ogłosiła reskrypt Min. W. R. i O. P. z dn. 4.III. 30 r. Nr. 1. R. 2564/30. w sprawie obliczania 15% dodatku dla pracowników kontraktowych płatnych ryczałtowo. Sekcja szkolna ponownie wyjaśnia, że do tego dodatku mają prawo ci księża, którzy nauczali religji przed 1.IV. 1929 r. Zwracać się należy do Kuratorjum przez Inspektorat szkolny.

V. Sprawozdania szkolne — roczne.

W bieżącym roku szkolnym Sekcja Szkolna bezpośrednio rozesłała Księżom Proboszczom kwestonarjusze sprawozdawcze, określone st. 416 § Synodu Łuckiego. Przewielebni Księża Dziekani dopilnują, że-

by sprawozdania do Kurji wpłynęły na dzień 1.III. Należy Księżom Proboszczom przypomnieć, że sprawozdania winny być rzeczowe i dawać pełny obraz duszpasterstwa w szkole. Jednocześnie Sekcja Szkolna przypomina, że Księża delegowani do wizytowania nauki religji, winni w myśl st. 427 oraz § 12 Instrukcji 18 Synodu Łuckiego złożyć do dnia 10 lipca.

VI. Kursy wakacyjne.

W czasie bieżących ferji letnich odbędą się 2 kursy pedagogiczno-religijne.

I. Religijno-Pedagogiczny kurs dla nauczycieli szkół powszechnych w Bydgoszczy od 4.VI. — 30.VI. Program kursu obejmuje metodykę nauczania religji ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb szkół niżej zorganizowanych. — Rozwój zainteresowań u dzieci i metody aktywne nauczania.

Warunki kursu. Utrzymanie i mieszkanie 2 zł. 50 gr. dziennie. Zgłaszać się w Inspektoracie szkolnym w Bydgoszczy ul. Paderewskiego Nr. 13. O tym kursie już Kurja powiadomiła Księży Dziekanów, ponownie prosi o zachęcenie nauczycielstwa i Księży Prefektów.

II. O kursie religijno-pedagigicznym dla Księży Prefektów szkół średnich w Cieszynie, zostali zainteresowani księża powiadomieni.

VII.

Związek Nauczycieli Szkół Powszechnych przed 2 laty połączył się z radykalnym Zawodowym Związkiem Nauczycieli Szkół Średnich. Obecna nazwa Związek Polski Nauczycieli.

Organ zawodowy „Głos Nauczycielski".

Organ ideowy „Ruch Pedagogiczny", „Ognisko Nauczycielskie" miesięcznik, zdecydowanie antykatolicki, wychodzi, jako wydawnictwo Zarządów Okręgowych Lubelskiego, Poleskigo i Wołyńskiego.

VIII. Sodalicja.

a) Okólnik Kuratorjum.

b) Sodalicja w szkołach średnich: 1) Łuck, 2) Kowel, 3) Równe, 4) Sarny, 5) Dubno, 6) Maciejów.

c) Związek nauczycielek szkół powszechnych liczy 70 osób w naszej diecezji w innych diecezjach tego związku niema.

Rekolekcje dla Kapłanów.

W domu rekolekcyjnym OO. Jezuitów we Lwowie (ul. Dunin - Borkowskich, 11) odbępą się rekolekcje dla P. T. Duchowieństwa.

1 Serja: 19 września, początek o godz. 19
zakończenie 23 „ rano.

2 Serja: początek 24 października, godz. 19
zakończenie 28 „ rano.

3 Serja: początek 21 listopada, godz. 19
zakończenie 25 „ rano.

4 Serja: początek 12 grudnia, godz. 19
zakończenie 16 „ rano.

Za pozwoleniem Władzy Duchownej.

Redaktor i wydawca **Ks. Jan Szych.**

Drukarnia Kurji Biskupiej w Łucku.